

or servant. —नरः a bad or deformed man; a mythical being with a human figure and the head of a horse (अधमुख); जयोदाहरणं बाह्यैर्गर्पियामास किन्नरान् R. 4. 78; Ku. 1. 8. ईशः, ईश्वरः 1. an epithet of Kubera. —2. a kind of musical instrument. (—री /.) 1. a female Kinnara; Me. 56. —2. a kind of lute. —पुरुषः 'a low or despicable man', a mythical being with a human head and the form of a horse; Ku. 1. 14. ईश्वरः an epithet of Kubera. —प्रभुः a bad master or king; हितान्न यः संशृणुते स किंप्रभुः Ki. 1. 5. —राजन् a. having a bad king. (—m.) a bad king. —सखि m. (nom. sing. किसखा) a bad friend; स किसखा साधु न चास्ति योऽधिपं Ki. 1. 5. 2. किम् pron. a. (nom. sing. कः m., का f., किम् n.) 1 Who, what, which (used interrogatively); प्रजासु कः केन पथा प्रयातीत्यशेषतो वेदिनुमस्ति शक्तिः S. 6. 25; कर्णविविधेन मृत्तुना हरता स्वां वद किं न मे दूतं R. 8. 67; का खल्वनेन प्रार्थ्यमानात्मना विकल्पते V. 2; कः कोऽत्र भोः. The pronoun is often used to imply 'power or authority to do a thing'; i. e. के आवां परिचातुं दुष्यंतमार्कं S. 1 'who are we &c.', i. e. what power have we &c.; नृपसप्रनि नाम के वयं Bh. 3. 27 who are we, i. e. what position have we &c. Sometimes किं means 'long' as applied to time especially in combination with खलु or अपि or इव; का खलु वेला तत्रभवत्याः प्राज्ञायाः Ve. 1 'what a time' i. e. a long time has elapsed, &c; so कोपि कालस्तस्याभागस्य गतायाः Ratn. 3; or क इव कालः Māl. 3. —2 The neuter (कि) is frequently used with instr. of nouns in the sense of 'what is the use of'; किं स्वामिषट्टानिरूपणेन H. 1; लोभश्चेद्गुणेन किं &c. Bh. 2. 55; किं तथा दृष्ट्या S. 3; किं कुलेनोपदिष्टेन शीलमेवात्र कारणम् Mk. 9. 7. अपि, चित्, चन, चिदपि or स्विन् are often added to किं to give it an indefinite sense; विवेकाश्चिञ्जाटिलस्तपोवनं Ku. 5. 30 a certain ascetic &c.; कापि तत एवागतवती Māl. 1 a certain lady; कस्यापि कोपीति निवेदितं च 1. 33; किमपि किमपि... जल्पतोरक्रमेण U. 1. 27; कस्मिन्चिदपि महाभागधेयजन्मनि मन्मथविकारमुपलक्षितवानस्मि Māl. 1. किमपि, किंचित् 'a little', 'somewhat'; Y. 2. 116; U. 6. 35. किमपि also means 'indescribable'; see

अपि. इव is sometimes added to किम् in the sense of 'possibly', 'I should like to know'; (mostly adding force and elegance to the period); विना सीतादेव्या किमिव हि न दुःखं रघुपतेः U. 6. 30; किमिव हि मधुराणां मंडनं नाकृतीनां S. 1. 20; see इव also. —ind. 1 A particle of interrogation; जातिमात्रेण किं कश्चिद्वन्द्यते पूज्यते कश्चित् H. 1. 58 'is any one killed or worshipped' &c.; ततः किं what then. —2 A particle meaning 'why', 'wherefore'; किमकारणमेव दर्शनं विलपस्यै रतये न दीयते Ku. 4. 7. —3 Whether (its correlatives in the sense of 'or' being कि, उत, उताहो, आहोस्वित्, वा, किवा, अथवा; see these words). —Comp. —अपि ind. 1. to some extent, somewhat, to a considerable extent. —2. inexpressibly, indescribably (as to quality, quantity, nature &c.). —3. very much, by far; किमपि कमनीयं वपुरिदं S. 3; किमपि भीषणं, किमपि करालं &c. —अर्थ a. having what motive or aim; किमर्थोऽयं यत्नः. —अर्थे ind. why, wherefore. —आख्य a. having what name; किमाख्यस्य राजर्षेः सा पत्नी. S. 7. —इति ind. why, indeed, why to be sure, for what purpose (emphasizing the question); तत्किमित्थुदासते भरताः Māl. 1; किमित्यपास्याभरणानि बौवने धृतं त्वया वार्धकशोभि वल्कलं Ku. 5. 44. —उ, —उत 1. whether-or (showing doubt or uncertainty); किमु विषाविसर्पः किमु मरुः U. 1. 35; Amaru. 9. —2. why (indeed); प्रियसुहृत्सार्थः किमु त्यज्यते. —3. how much more, how much less; यौवनं धनसंपत्तिः प्रभुत्वमविवेकिता। एकैकमप्यनर्याय किमु यत्र चतुष्टयं || H. Pr. 11; सर्वाविनयानामेकैकमप्येषामायतनं किमुत समवायः K. 103; R. 14. 35; Ku. 7. 65. —करः a servant, slave; अवेहि मां किंकरमष्टमूर्तेः R. 2. 35. (—रा) a female servant. (—री) the wife of a servant. —रतं च्यता, —कार्यता any situation in which one asks oneself what should be done; किं कर्तव्यतामूढः 'being at a loss or perplexed what to do'. —कारण a. having what reason or cause. —किल ind. what a pity (expressing displeasure or dissatisfaction, (P. III. 1. 151); न संभावयामि न मर्षयामि तत्रभवान् किंकिल वृषलं याजयिष्याति Sk. —क्षण a. one who says 'what is a moment,' a lazy fellow who does

not value moments; H. 2. 91. —गोच a. belonging to what family. —च ind. moreover, and again, further. —चन ind. to a certain degree, a little. —चित् ind. to a certain degree, somewhat, a little; किंचिदुत्क्रांतशेषो R. 15. 33; 2. 46, 12. 21. ३ a. 'knowing little,' a smatterer. ४ कर a. doing something, useful. ५ कालः sometime, a little time. ६ प्राण a. having a little life. ७ मात्र a. only a little. —छंदस् a. conversant with which Veda. —तनुः a species of spider. —ताई ind. how then, but, however. —नु ind. but, yet, however, nevertheless; अवैमि चैनामनघेति किनु लोकापवादी बलवान्मतो मे R. 14. 40, 1. 65. —देवत a. having what deity. —नामधेय, नामन् a. having what name. —निमित्त a. having what cause or reason, for what purpose. —निमित्तम् ind. why, wherefore, —नु ind. 1. whether; किं नु भेरणं श्रेयोपरित्यागो जनस्य वा Nala. 10. 10. —2. much more, much less; अपि त्रैलोक्यराज्यस्य हेतोः किं नु महीकृते Bg. 1. 35. —3. what indeed; किं नु मे राज्यनार्थः —नु खलु ind. 1. how possibly, how is it that, why indeed, why to be sure; किं नु खलु गीतार्थमाकर्ष्य इष्टजनविरहादृते पि बलवदुत्क्रांतोऽस्मि S. 5. —2. may it be that; किं नु खलु यथा वयमस्यामेवमियमप्यस्मान् प्रति स्यात् S. 1. —पच, —पचान a. miserly, niggardly. —पराक्रम a. of what power or energy. —पुनर् ind. how much more, how much less; स्वयं रोपितेषु तरुषुत्वद्यते स्नेहः किं पुनरंगसंभवेष्वपत्येषु K. 291; Me. 3, 17; Ve. 3. —प्रकारं ind. in what manner. —प्रभाव a. possessing what power. —भूत a. of what sort or nature. —रूप a. of what form or shape. —वदति, —ती f. rumour, report; मत्संबंधात्कश्मला किंवदंती U. 1. 42; U. 1. 4. —वराटकः an extravagant man. —वा ind. 1. a particle of interrogation; किवा शकुंतलेत्यस्य मानुराख्या S. 7. —2. or (corr. of किं 'whether'); राजपुत्रि सुभा किवा जागर्षि Pt. 1; तत्किं मारया मि किवा विषं प्रयच्छामि किवा पशुधर्मेण व्यापाद्यामि ibid.; S. Til. 7. —विद् a. knowing what. —व्यापार a. following what occupation. —शील a. of what habits. —स्विन् ind. whether, how; अत्रैः शूंगं हरति पवनः किंस्विदित्युन्मुखीभिः Me. 14.

कियत् a. [cf. P. V. 2. 40] (Nom. sing. कियान् m., कियती f., कियत्